

BYL JEDNOU
JEDEN ÚL

KAREL SLÁDEK

DOBRODRUŽSTVÍ
VČELKY
KLÁRKY

ilustrovala
MARKĚTA
VYDROVÁ

Karel Sládek

Dobrodružství včelky Klárky

*Tato kniha ani žádná její část nesmí být kopírována,
rozmnožována ani jinak šířena bez písemného souhlasu vydavatele.*

Text © Karel Sládek, 2023

© Stanislav Juhaňák – Triton, 2023

Cover & Illustrations © Markéta Vydrová, 2023

Vydal Stanislav Juhaňák – TRITON,

Vykáňská 5, 100 00 Praha 10

www.tridistri.cz

ISBN 978-80-7684-199-4

AHOJ, JÁ JSEM VČELKA KLÁRKA

Náš příběh začíná v době, kdy nastává nejdelší den a nejkratší noc v roce. Sluníčko svítí vysoko na obloze a všichni obyvatelé přírody z toho mají radost. Louky jsou plné pestrobarevných květů. Všude voní rozkvetlé lípy. Zvířátka mají mladé a lesem běhají srnčata, koloušci, mladí bažanti a koroptve. V ovocném sadu nedaleko vyvýšeniny zvané Tři bubny se pod stříškou nachází deset úlů. Z nich vylétávají včelky a pilně opylují všechny květy v okolí. Letošní rok pro ně zatím nebyl zrovna snadný. Když na polích kvetla řepka, hodně přšelo a byla zima, proto včelky nelétaly. Naštěstí na sebe sluníčko nenechalo dlouho čekat a brzy se vzduchem začala linout omamná lipová vůně.

V jednom z těch úlů žije i mladá včelka Klárka. Narodila se jako všechny ostatní včelky. Z vajíčka se nejprve vyklubala larvička. Ta se uzavřela ve voskové buňce a proměnila se ve včelku. Jakmile včelka Klárka vylezla ze své buňky, naučila se uklízet, krmit, kojit, stavět voskové stěny a strážit úl. Zjistila také, že úl má několik

částí. V dolní polovině královna matka klade vajíčka a z nich rostou a rodí se včelky, proto se jí říká plodiště. Do horní poloviny úlu včelky ukládají zásoby medu, a tak se jí říká medník. Ven vylétávají včelky otvorem úplně dole, který se nazývá česno.

Postupně Klárka poznala i všechny obyvatele úlu: ostatní kamarádky dělnice, kluky trubce, a setkala se dokonce s královnou matkou. Často chodila k česnu, protože už se nemohla dočkat, až poprvé vyletí z úlu. Dívala se na včelky, které každý den přinášely do úlu sladkou šťávu z květů a zrnka pylu na nožičkách. Ráda by se s některými z nich skamarádila, aby s nimi mohla vyletět ven.

„Ahoj, já jsem Klárka,“ oslovila jednu včelku, která se právě vracela z letu domů.

„Ahoj, Klárko, já jsem Anežka,“ odpověděla jí včelka a předala Klárce sladkou šťávu, aby ji dále zpracovala na med.

„Můžu se s tebou kamarádit?“ zeptala se nesměle Klárka.

„Určitě,“ souhlasila Anežka.

Přišla k nim další včelka.

Anežka je představila: „Tohle je moje nejlepší kamarádka Zuzanka. Zuzanko, tohle je Klárka. Vezmeme ji do party?“

„Jasně,“ souhlasila Zuzanka.

„Hurááá, tak letíme! Já už to nemůžu vydržet,“ navrhla Klárka.

„Ještě si počkej, tvůj den teprve přijde. A poletíš s námi,“ brzdila Anežka Klárčino nadšení, ale ubezpečila ji: „Neboj, všechno tě naučíme.“

„Ach, jo,“ povzdechla si Klárka a dodala: „Já už to opravdu nemohu vydržet.“

Včelky si nevšimly, že kolem prošla královna matka se svojí družinou a potichu pronesla: „To jsem ráda, že se zrovna tyhle tři včelky daly dohromady.“

Tak začalo jedno veliké přátelství a nevídané dobrodružství.

JAK SE KLÁRKA NAUČILA LÉTAT A NOSIT NEKTAR Z KVĚTŮ

Ten den se Klárka pilně věnovala práci. Pečlivě zpracovávala sladkou šťávu květů zvanou nektar. Nektar přinášely včelky létavky a Klárka ho v pusince proměňovala na med. Potom ho ještě máváním křídel zbavovala vody a tím zahušťovala. Nemohla se dočkat, až dorazí její kamarádky Zuzanka a Anežka. Bylo již po poledni, když se obě včelky vrátily ze sběru. Hned se s nimi dala do řeči o svém snu začít brzy létat.

„A kam poletíme? Mám strach, že netrefím ani tam ani domů,“ obávala se Klárka.

„Neboj, poletíš s námi,“ uklidňovala ji Zuzanka.

„Holky, pojdte se podívat vedle, už se tancuje,“ vyzvala je Anežka. „Bude legrace.“

„Tancuje?“ divila se Klárka.

„Ano, pojd' s námi. Všechno ti vysvětlíme,“ řekla Zuzanka.

Trojice kamarádek si přelezla na vedlejší plást a dívala se na tři včelky, jaké taneční figury jim předvedou. První včelka tancovala

jakoby do kruhu proti směru hodinových ručiček. Po dokončení kruhu se vždycky zavrtěla a ukázala zadeček, čemuž se všichni smáli, nejvíc samozřejmě trubci Robert, Lukáš a Patrik. Potom se otočila a tancovala na druhou stranu.

„Podívej, to je včelí tango,“ řekla Anežka Klárce. „Tahle včelka pátrala po snůšce nektaru nedaleko od úlu a voní po bylinkách, po mátě, meduňce a mateřídoušce.“

„Jé, to je vůně. Poletíme tam hned,“ hrnula se do práce včelka Klárka.

„Ještě počkej na další tance. Když na poli kvetla řepka, zrovna přšlo, tak nemáme moc zásob. Musíme letět tam, kde bude víc nektaru,“ vysvětlovala Zuzanka.

„Já už to ale nemůžu vydržet,“ namítla Klárka.

„Nejdřív máš ze všeho strach a teď to nemůžeš vydržet. Ty jsi mi včelka,“ usmála se Anežka, „Koukej, začíná tancovat druhá. Takovou taneční soutěž nikde jinde nemají.“

A opravdu, druhá včelka se dala do tance. Běhala po plástu, kývala se a ukazovala zadeček. Kdo si myslíte, že se zase nejvíc smál? No, kdo asi? Naši tři vykutálení trubci. Včelka nejprve tancovala doleva a potom doprava, takže opisovala osmičku. Pořádně se u toho zapotila.

„Včelí polka na obě strany,“ popisovala tanec Anežka, „Pátračky nám tancováním ukazují, kde hledaly zdroje potravy a kolik jí je. Tahle včelka přiletěla z větší dálky. Vidíš, jak tancuje po plástu trochu našikmo? Tak pod tím úhlem od slunce také poletíme, až narazíme na... Jestlipak víš, po čem včelka voní?“

„Nevím, nevím, co to je?“ dychtivě se ptala Klárka.

„Voní po lípách. Právě kvetou a bude na nich všeho dost,“ odpovíděla Zuzanka a bylo vidět, že ji vysvětlování baví.

„Takže tam hned poletíme?“ vyhrkla zase Klárka, ale pro jistotu dodala: „Nebo budeme čekat na třetí taneček?“

„Ano, je rozhodnuto!“ prohlásila Zuzanka. „Ale třetí taneček ještě ukáže, kolik nás poletí a kolik zde zůstane na přijetí snůšky, aby nás někde nebylo hodně a někde málo. Květy lip jsou nejsladší až odpoledne, tak uvidíme. Počkej, to bude včelí čardáš.“

„Já tu ale nechci zůstat,“ žadonila včelka Klárka.

„My víme, uvidíš, dobře to dopadne,“ uklidňovala ji Anežka.

Třetí včelka začala tancovat, ale trochu jinak. Byl to takový natřásavý tanec, kterým běhala po všech plástech, otáčela se a vrtěla. Oddělovala tak včelky, které poletí, od těch, které počkají na snůšku doma, aby ji zpracovaly. Když se prohnala kolem našich kamarádek, zůstaly na straně tance, kde se tančící průzkumnice celá zavrtěla.

„Tak co? Tak co?“ nedočkavě se ptala Klárka.

„No, co myslíš?“ řekla Zuzanka a pak s Anežkou dodaly jedním hlasem: „Letíme!“

„Hurááá! Hurááá!“ křičela Klárka radostí.

A tak se také stalo. Včelky vylezly ven před úl. Ukazovaly Klárce, jak má spojit křídla a jak s nimi má pohybovat při letu. Klárka se zarazila: „Ale já se bojím.“ Větu vlastně ani nedořekla, protože do ní Zuzanka trochu strčila – a bylo to.

„Letím, já letím!“ radovala se Klárka.

„Polet' za námi. Opíšeme takovou spirálu směrem vzhůru,“ počouvala ji Anežka. „Podívej, tohle je naše stanoviště. Bydlíme v úlu s červenou značkou. Udělal ji náš hodný včelař Kája, abychom své úly lépe poznaly. Až poletíme zpátky, musíme vidět tyhle tři velké stromy nedaleko kostelíka. Jiné takhle velké stromy v okolí nejsou.“

„A teď se třema malýma očima, co máš na čele, podívej, kde je sluníčko,“ pokračovala Zuzanka. „Včelka, co tancovala polku, ukazovala, že máme letět tímhle směrem. Zpátky ti proto sluníčko musí svítit z druhé strany. Stále pozoruj paprsky slunce horníma očičkama.“

Včelka Klárka dělala vše, jak jí kamarádky poradily. Letěly docela dlouho a vtom ucítla Klárka ze stromů stejnou vůni, jakou měla na sobě včelka tanečnice. Ihned tam zamířily a přistály na silně vonících žlutých květech.

„Tohle je květ lípy. My včely se s rostlinami máme moc rády. Stromy nás lákají vůní a sladkou šťávou květů. Dávají nám potravu

a my jim pomáháme se opylovat a tím množit,“ začala vysvětlovat Zuzanka.

„Podívej, kolik je tady květů. Umíš je spočítat?“ zeptala se Klárky Anežka.

„Jeden, tři, čtyři...“ začala včelka Klárka.

„A co dva?“ opravila ji Anežka.

„Tak znova. Jeden, dva, tři, čtyři, pět. Je jich pět,“ opatrně odpověděla Klárka.

„Ano, květ lípy je pětičetný. A uvnitř má tyčinky s včáčky, kde jsou schovaná pylová zrnka. Uprostřed je sloupek zvaný čnělka s koncem, kterému se říká blizna. A nás to zajímá hlavně tady dole. Kolem semeníku je v okvětních lístcích sladká šťávička,“ pokračovala Anežka.

„Dost! Dost! Je toho na mě moc, všechno si nezapamatuji,“ chvěla se Klárka a s nadšením vyhrkla: „Pojďme raději rychle ochutnat tu šťávičku. Já jsem totiž strašně na sladké.“

„Neboj, my ti to ještě nakreslíme a zítra si to zopakujeme,“ uklidnila ji Anežka a pokračovala: „Holky, napijeme se sladkého nektaru a rychle s ním domů. Za chvíli se bude stmívat, tak ať nám sluníčko vydrží a ukáže cestu. Klárko, když zapadne sluníčko, už se domů nedostaneme. Kdyby se ti to stalo, nepanikař, někde si zalez pod listí a přečkej noc venku. Doletíš druhý den.“